

Osvrti na publikacije

U proteklom razdoblju publiciran je veći broj radova koji obrađuju speleološku problematiku ili se u njima spominju pojedini speleološki objekti i događaji. Njihov sažeti prikaz izrađen je sukladno našoj informiranosti, dobroj volji autora narednih redaka, te raspoloživom prostoru, a sve u želji da na jednom mjestu saberemo bar osnovne informacije o takvim člancima. Za časopise i druge publikacije u kojima se speleologija javlja samo kao jedna od tema, načinjen je pregled autora i naslova radova, dok su publikacije s isključivo speleološkom tematikom malo opširnije obrađene. Prikaz stranih publikacija usmjeren je na evidentiranje radova naših autora ili na članke koji obrađuju speleološke objekte na području Hrvatske. Bez obzira na teškoće u prikupljanju potrebnih informacija i stalno traganje za autorima prikaza, te svjesni činjenice da ovakvo štivo nije osobito zanimljivo dijelu speleološke populacije, držimo da su ova nastojanja ipak korisna, a prvenstveno onima koji i sami objavljuju radove ili uporno istražuju naše krško podzemlje.

Urednik

MONOGRAFIJE:

Kamen i voda – Rock and Water

Pod ovim naslovom krije se nova knjiga speleologa dr. sc. Srečka Božičevića, dipl. ing. geologije. Izdavač je MTG – topograf d.o.o. iz Velike Gorice. Knjiga je izašla iz tiska u proljeće 2000. godine. Unutar tvrdih korica na kojima su atraktivne fotografije slapa Krčića i izvora Rječine nalaze se 174 stranice s 245 autorovih izvornih fotografija u boji i tekstem usporedno na hrvatskom i engleskom jeziku. Naklada je 1000 primjeraka. Sadržajno knjiga je razdijeljena u 11 poglavlja: *Prolog, Uvod, Duša kamena i vode, Čovjek, kamen i voda, Voda stvara i rastvara, Rad vode u tami, Proboji kamenih planina, Zaustavljanje vode, Moj epilog, Skica za biografiju i Neki autorovi radovi koji obrađuju teme iz ove knjige*. Neka od ovih poglavlja dodatno su razdijeljena u manje tematske cjeline, a tu možemo dodati i na kraju knjige prikazan *Sadržaj i Zahvale sponzorima*.

U jednom "pristojnom" prikazu sada bi trebao uslijediti objektivni opis spomenutih poglavlja, kako bih vam približio njihov sadržaj. Neću to učiniti jednostavno zato što mislim da to trebate učiniti sami. Ova knjiga to zaslužuje. Pored toga, u ovom slučaju za to i nisam najbolje rješenje. Zašto? Zato što sam djelatnik kuće kojima je knjiga posvećena (Institut za geološka istraživanja), zato što sam prvi put u podzemlje s dr. Božičevićem ušao, sada već prilično davne 1977. godine i zato što sam i sam, na određen način, dio priče ispričane između njenih korica.

Umjesto toga iznijet ću neka svoja, priznajem, posve subjektivna, razmišljanja i doživljaj ove knjige. Zamislite zadatak prema kojem trebate s nešto slika i teksta izraziti svoju ljubav, svoju struku, svoj radni vijek, svoj život i sebe samog, a sve to skupa trebalo bi biti estetski lijepo, zanimljivo za čitanje ali ne i odveć intimno, stručno ali ne i suhoparno, te na kraju imati neki dublji smisao, neku poruku. Već i sama rečenica zvuči komplicirano. Eto, za mene je knjiga dr. Božičevića najbolje moguće rješenje tog zadatka. Da bi se u tome uspjelo bilo je potrebno imati znanje stručnjaka, slikarsku percepciju i sposobnost literarnog izričaja, te svijet i događaje oko sebe doživljavati snažno i emotivno, premda to i nije uvijek najlakši način življenja.

I na kraju, kao što voda ustrajno i dugotrajno urezuje svoj trag u kamenu, tako i dr. Božičević urezuje svoj trag u hrvatskoj speleologiji i geologiji, a nadam se da će taj proces još dugo potrajati. Knjiga *Kamen i voda* značajan je doprinos tom djelovanju.

Mladen Kuhta

Rimski vodovod u Novalji višejezična je knjižica formata 14 x 20 cm, polutvrdih korica s naslovnicom u boji, štampana na finom papiru na 54 stranice s 12 fotografija u boji i s nekoliko karata, crteža i preslika dokumenata. Autori knjižice su Andrijana i Aleksej Škunca te Ante Bonefačić, a izdali su je Matica hrvatska i Turistička zajednica grada Novalje na Pagu. Tekst je napisan hrvatskim jezikom a opsežni sažetci na engleskom, slovenskom, talijanskom i njemačkom jeziku.

Knjižica govori o rimskom tunelu iskopanom u dužini od oko 1160 m u prvom stoljeću o.e. za potrebe snabdijevanja pitkom vodom ondašnje rimske utvrde Kise (danas Novalje). Tunnel ima 9 odušnika, najviši je 44 m visok (dubok). Voda je dolazila iz Novaljskog polja, iz izvora u polju i nadzemnog vodovoda iz Kolana, i onda tunelom tekla ispod brda Figurica u Kisu. Taj se tunnel danas zove **Talijanova buža** i može se razgledati u dužini od nekoliko stotina metara. Knjižica se može nabaviti u Turističkoj zajednici u Novalji.

Vlado Božić

50 Velebitovih godina

U povodu pedesete godišnjice svog djelovanja u siječnju 2000. godine PDS "Velebit" je izdalo knjižicu "50 Velebitovih godina". Urednici zbornika su Borislav Aleraj i Jasmin Geršić Aleraj, a mnogo je velebitaša sudjelovalo u pripremi svojim prilozima. Knjižica je formata A5, ima 170 stranica i oko 50 fotografija. Naslovna i zadnja strana korica su u boji.

Na početku su članci "Osnutak i počeci PDS Velebit", "Velebitaški duh devedesetih" i "Svi Velebitovi predsjednici". Slijedi dio posvećen sjećanjima, činjenicama i doživljajima. Tu su članci o pojedinim odsjecima i sjećanjima na ljude i događaje, o velebitašima, njihovim akcijama i druženju. Kao što piše u predgovoru: u ovoj knjizi je opisan i sakriven "velebitaški" duh.

Speleolozima su najzanimljiviji tekstovi "Velebitaši na ekspedicijama" Branka Šeparovića, "Kratka povijest speleologije u PDS Velebit" Hrvoja Malinara i Ane Bakšić, te "Nudim šarene pločice" Marijana Čepelaka – Maligana.

Mea Bombardelli

75 godina HPD Mosor

U povodu 75 godina neprekidnog rada, HPD "Mosor" iz Splita izdao je brošuru Hrvatsko planinarsko društvo "Mosor" – Split, 1925-2000. Autor teksta je Goran Gabrić. Brošura je umnožena fotokopiranjem u 300 primjeraka, ima 17 listova formata A4, 30 stranica teksta i 39 fotografija.

Naslovi tekstova su: Početak planinarstva u Splitu i Dalmaciji, Osnivanje HPD "Mosor", Aktivnost do II. svjetskog rata, II. svjetski rat i Aktivnost poslije II. svjetskog rata. Opisana je povijest planinarstva u Splitu, rad HPD "Mosor" od njegovog osnutka do danas kao i rad njegovih sekcija.

Speleologija u Splitu ima dužu povijest od samog "Mosora" jer su već 1911. godine Umberto Girometta i Ramiro Bujas na Velikoj realci osnovali Jamarski odio, tj. učeničku špiljarsku sekciju. HPD "Mosor" osnovano je 1925. godine, a već 1927. je u njemu osnovana Sekcija za istraživanje kraških pojava, poslije nazvana špiljarska sekcija. Speleološke aktivnosti u HPD "Mosor" opisane su na str. 6 i na str. 20-22.

Šteta je što ova publikacija nije grafički kvalitetnija. Tekst možemo preporučiti svakome koga zanima povijest planinarstva (i speleologije, naravno) u Splitu. Želimo HPD-u "Mosor" uspješan rad i što više novih članova.

Mea Bombardelli

Knjigu **O ribama i školjkašima dubrovačkog kraja**, Zagreb, 2000, koja govori o korespondenciji dubrovačkog vlastelina Jakova Sorkočevića i talijanskog profesora Ulissea Aldrovandija iz Bologne u razdoblju od 1580-1584. godine, transkribirao je Mirko Dražen Grmek a preveo na hrvatski Josip Balabanić. Nakladnik je "Dom i svijet" iz Zagreba. Sorkočević se s Aldrovandijem dopisivao uglavnom radi riba i školjkaša, ali je u svojim pismima opisao špilju Šipun u Cavtatu i špilju Vjetrenicu u Popovom polju kao i ribe gaovice koje dio života provedu u

podzemlju. Spominju se i druge bezimene špilje u okolici Dubrovnika, a također i Dubrovčanin Nikola Gučetić, koji je 1584. napisao prvu znanstvenu raspravu o pojavama u špiljama.

Vlado Božić

Zlatko Pepeonik: Mrežnica-biser hrvatskog krša, Zagreb, 2000.

Iako knjiga nije speleološkog sadržaja, trebala bi biti zanimljiva speleolozima. Osim opisa manjih špilja u kanjonu Mrežnice, opisane su i hidrološke karakteristike terena i podzemlja, uključujući i umjetne zahvate. Svakog ljubitelja prirode privući će detaljan opis toka, uz obilje fotografija sedrenih barijera i starih mlinova na njima. Knjiga sadrži i mnoštvo podataka o prilazu pojedinim dijelovima rijeke. Nažalost, tu spadaju i podaci o minama iz Domovinskog rata, i nedostupnosti dijela Mrežnice unutar vojnog poligona 'Slunj'. Knjigu čine posebno atraktivnom snimke iz zraka. Na kraju je popis slapova i njihov položaj.

Milivoj Uroić

Apokalipsa u Zmajevoj špilji knjižica je svećenika Juraja Batelje, rektora Dječjeg sjemeništa u Zagrebu koji je doktorirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu temom "Svećenička pustinja Blaca". Objavljena je u Zagrebu 2000. godine, na 166 stranica finog papira formata 13,5 x 22,5 cm, s polutvrdim koricama i mnoštvom fotografija u boji. Knjižicu je među ostalim sponzoriralo i Ministarstvo kulture RH.

Speleolozima je ova knjižica zanimljiva jer autor u njoj, tumačeći Bibliju, daje detaljna objašnjenja za sve reljefe uklesane u stijene Zmajeve špilje na Braču, a daje i povijest boravka ljudi u njoj. Osim Zmajeve špilje, dajući opći prikaz korištenja špilja u Dalmaciji u vjerske svrhe, spominje i druge male špilje na Jadranu u kojima su nekad živjeli monasi-pustinjaci, kao npr. Pustinjačke špilje sv. Jeronima na poluotoku Marjanu kod Splita, tzv. Špilje-prizidnice na otoku Čiovu, špilju-samostan u Svetoj Nedjelji na otoku Hvaru, Opatju-špilju kod Postira i špilju Ljubitovicu u pustinji Blaca na otoku Braču. Knjižica se može nabaviti u knjižnici Blaženog Alojzija Stepinca na Kaptolu (u dvorištu iza katedrale).

Vlado Božić

Biološka i krajobrazna raznolikost Hrvatske, knjiga je Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša, tiskana u Zagrebu 1999, na finom papiru formata A4, na 17+151 stranici, s polutvrdim koricama i slikama u boji. Glavni urednik je dr. Ante Kutle, a publikaciju je uredila biologinja Jasminka Radović na temelju stručnih podloga suradnika.

Knjiga ima dva osnovna poglavlja: 1. Pregled stanja biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatske i 2.

Strategija i akcijski plan zaštite. Speleolozima je knjiga važna zbog toga što se dio teksta i fotografija odnosi na kraški krajobraz i podzemlje. U izradi ove publikacije, uz mnogo stručnjaka za razna područja, sudjelovalo je više naših poznatih speleologa i biologa, kao npr. Srećko Božičević, Nikola Tvrtković, Branko Jalžić, Tonći Rađa, Eduard Kletečki, Anđelko Novosel, Darko Kovačić, Dragan Pelić, Ivan Mestrov i dr.

Vrlo pregledan, zanimljiv i poučan tekst, u kojem se spominje 364 ugroženih živih bića naših krajobrazova, dopunjuju 184 prekrasne fotografije u boji, 27 karata, 32 tablice i 14 grafikona (detaljnije su obrađeni čovječja ribica i dugonogi šišmiši).

Vrlo korisna publikacija za sve koje zanima zaštita prirode i okoliša.

Vlado Božić

Hrvatski prirodoslovni muzej: Zrmanja - skrivena ljepotica, Obrovac, 2000.

Ova publikacija predstavlja katalog istoimene izložbe HPM-a postavljene u Obrovcu od ožujka do rujna 2000. Uz opis prirodoslovnih karakteristika Zrmanje i okolice, izložena je povijest prirodoslovnih istraživanja i ljudske prisutnosti u tom kraju. Za speleološke podatke zaslužan je naš član i koautor izložbe Branko Jalžić. Uz mnoštvo korisnih podataka, brošura sadrži i 21 fotografiju. Kako među slikama ima i speleološke tematike, među njihovim autorima su i naši članovi Branko Jalžić, Anđelko Novosel i Srećko Božičević. Prikaz na zanimljiv način promovira ovaj, još uvijek javnosti nedovoljno poznat kraj.

Milivoj Uroić

Hrvatski Jadran, turistički vodič, Zagreb, 1999, priredio i obradio Radovan Radovinović, izdavač Naklada NAPRIJED, Zagreb, devet autora za pojedine regije, tvrde korice sa slikama u boji, 392 stranice finog papira formata 13x22 cm, s mnoštvom prekrasnih fotografija u boji. Opisane su sve hrvatske priobalne regije, od Istre do Konavala, sa svim kulturnim i prirodnim znamenitostima, prikazane na 30 karata. Imenom se spominje ili opisuje 25 značajnih špilja i jama, te više bezimernih, a također se spominju i osobe važne za speleologiju u Hrvatskoj, kao i špiljske životinje. Jedan od autora fotografija (ne samo špiljskih) je naš član Boris Krstinić.

Vlado Božić

Zbornik u povodu 50. obljetnice HPD "Željezničar" Zagreb 1950-2000

Zbornik je pripremila osmočlana redakcija na čelu s odgovornim urednikom Damirom Bajsom (predsjednikom društva) i glavnim urednikom Zvonimirom Brkačićem. Zbornik ima 158 stranica i

polutvrde korice sa slikom u boji. Sadržaj je podijeljen u 8 poglavlja: 1. uvod; 2. rad sekcija i odsjeka; 3. akcije, sletovi, pohodi; 4. članci, eseji, pjesme; 5. domovonski rat; 6. statistika; 7. priznanja; i 8. kao poseban prilog "Pola stoljeća Speleološkog odsjeka" (str.124-158), a napisala su ga šestorica autora s 11 c/b fotografija i 7 tablica. O našem SO-u pisano je i u poglavlju o sekcijama i odsjecima (str.18-19), a dvije speleološke fotografije u boji objavljene su na str.86 i 87.

Vlado Božić

Knjižica prof. Zlate Đurek: **Plitvička jezera – Nacionalni park**, štampana je u Zagrebu 2000. u izdanju "Ekološkog glasnika" (Duga cesta, III. odvojak 12, 10412 Donja Lomnica), kao vodič formata 12 x 21 cm, na 108 stranica, polutvrđih korica s preklpom i mnoštvom fotografija u boji (autora inž. Vladimira Kovačića) te kartom Nacionalnog parka. Detaljno su opisana sva jezera, njihova povijest, geološke, hidrološke i klimatske osobine te živi svijet Parka. Posebno je značajan lijep opis nastajanja sedrenih tvorevina koje jezerima daju osobit čar. Spomenute su ili opisane i špilje u Parku: na Gornjim jezerima Špiljski park i Janečekova špilja, a na Donjim jezerima Milanova špilja, špilja Milke Trnine, špilja Šupljara i Modra špilja, Kaluđerova Donja i Gornja špilja, te Koranska špilja, špilja Golubnjača i špilja vile Jezerkinje.

Ista je autorica izdala i vodič: **Medvednica – Park prirode**, iste godine kao i prethodni vodič, istog obima i oblika, s istim suradnikom (V. Kovačićem) u izdanju istog nakladnika ("Ekološki glasnik"). Uz planinarski (i posebno botanički) opis Medvednice, ovdje se špilje i jame opisuju u poglavlju "Speleološki objekti", i to posebno na zapadnom, središnjem i istočnom dijelu Medvednice. Za pojedine špilje i jame naveden je približan položaj te dubina i dužina. Detaljnije je opisana jedino špilja Veternica.

Vlado Božić

Vlado Božić, Schauhöhlen in Kroatien, Zagreb 2001

Već dobro poznata knjiga V. Božića o turistički uređenim špiljama doživjela je svoje njemačko izdanje. Sadrži turističke špilje, neuređene i lako prohodne špilje, te mnogo špilja interesantnih iz povijesnih, geoloških, bioloških i drugih razloga. Sadržaj je malo izmijenjen u usporedbi s hrvatskim izdanjem, uz više fotografija.

Ova knjiga, opet u izdanju "Ekološkog glasnika", u nakladi 1500 primjeraka, sigurno će pridonjeti promicanju hrvatskih špilja u inozemstvu, a i razmjeni za stranu speleološku literaturu. Poželjno je da se o hrvatskim špiljama piše i na drugom jezicima.

Milivoj Uroić

Željko Poljak: Hrvatske planine

Treće prerađeno izdanje planinarsko-turističkog vodiča "Hrvatske planine" autora dr. Željka Poljaka izašlo je 2001. godine u izdanju Golden marketinga. Knjiga ima 614 stranica, 665 fotografija i 50 zemljovida. Prvo izdanje ove knjige iz 1996. godine imalo je 542 stranice, uz izdvojeni atlas na 40 stranica. Prvo izdanje ranije knjige istog autora "Planine Hrvatske" izašlo je još 1974. godine. Veliko je zanimanje domaće planinarske javnosti za ova djela, najviše zbog iskustva i truda koje je autor uložio u pripremu, ispravke i dopune u svakom izdanju.

Knjiga "Hrvatske planine" je cjelovit vodič po našim planinama. Uvodni dio daje mnogo korisnih podataka i savjeta. Slijede poglavlja: Medvednica, Samoborsko gorje, Žumberačka gora, Planine Hrvatskog zagorja i Bilogorsko – Moslavačkog područja, Požeško gorje, Planine Banije i Korduna, Gorski Kotar, Planine Riječkog zaleđa, Istarske planine, Velebit, Lička Plješivica i njezini ogranci, Planine Dalmacije, Planine Hrvatskog otočja te Visoke planine zapadne Bosne i Hercegovine.

Na početku svakog poglavlja nalazi se detaljan sadržaj tog dijela. O svakoj planini i gorju daju se osnovne prirodne i društvene značajke, a zatim detaljan prikaz planinarskih putova te opis pojava i objekata uz mnoštvo povijesnih podataka i drugih zanimljivosti. Na kraju svakog odjeljka dan je opsežan popis literature – monografija i članaka iz "Hrvatskog planinara" i drugih časopisa.

Na kraju je knjige zajedničko kazalo koje olakšava pronalaženje pojedine planine, vrha, planinarske kuće i sl.

Među suradnicima nalazimo više speleologa (Srećko Božičević, Goran Gabrić, Ivan Marinov, Bruno Puharić i drugi). U uvodnom dijelu dan je kratak tekst "Planinarska speleologija" i odjeljci "Špilje" s podacima o turistički uređenim špiljama (na žalost neaktualnim) i popisom naših najdužih špilja te "Jame" s popisom jama dubljih od 300 m.

Kod opisa pojedinih planina uvijek se daju podaci o poznatim speleološkim objektima i pojavama zanimljivima za planinare – ne samo o turistički uređenim objektima već i drugim lako dostupnim objektima u blizini planinarskih staza. Također u uvodnim dijelovima poglavlja govori se i o speleologiji općenito te najvećim, najdubljim ili iz drugih razloga zanimljivim objektima.

Mea Bombardelli

Alan Čaplar: Panonska i Dinarska Hrvatska

Mladi ali ipak iskusni planinar Alan Čaplar autor je dvaju planinarsko – izletničkih vodiča "Panonska Hrvatska" i "Dinarska Hrvatska". Izašli su iz tiska

2001. godine u zajedničkom izdanju V.B.Z.-a i Hrvatskog planinarskog saveza. Knjižice su formata 12×18 cm, opsega 190 odnosno 259 stranica. Oba vodiča obiluju fotografijama i preglednim kartama. Uvodni je dio zajednički, a zatim slijedi vrlo sistematičan i pregledan prikaz naših planina.

"Panonska Hrvatska" obuhvaća Medvednicu, Samoborsko gorje, Žumberak, Pokuplje, Zagorje, Moslavinu i Slavoniju, a "Dinarska Hrvatska" Istru, Kvarner, Primorje, Gorski kotar, Velebit, Liku, Dalmaciju i otoke.

Uz opise pristupa vrhovima, planinarskim objektima i drugim planinarskim ciljevima, tu su i kratki opisi i zanimljivosti vezane uz lokacije kojima vode opisane staze. Posebno se upozorava na mjesta gdje zbog posljedica rata kretanje nije sigurno.

Promjenjivi podaci (telefonski brojevi, redovi vožnje i sl.) izdvojeni su na kraju knjige. Planinari će se sigurno rado koristiti ovim vodičem i to ne samo na izletima u manje poznate planine, jer autor uvijek skreće pažnju na manje posjećene ili čak nemarkirane puteve.

I za speleologa će u ovim knjižicama biti zanimljivih i korisnih podataka. U opisu puta uvijek se spomene ako je u blizini kakva špilja ili jama, a većini turističkih, te većih i poznatijih špilja i jama, posvećeno je po nekoliko rečenica.

Mea Bombardelli

Željko Poljak, Alan Čaplar: Medvednica, planinarsko izletnički vodič

Ova knjižica formata 11×17 cm, opsega 112 str., izašla je 2001. u izdanju Hrvatskog planinarskog saveza i Turističke zajednice Grada Zagreba.

Iako po mnogo čemu slična planinarskim vodičima "Hrvatske planine" Željka Poljaka i "Panonska Hrvatska" Alana Čaplara, koje također opisuju Medvednicu, ovo je nov i jedinstven vodič. Kako je posvećen samo jednoj planini, u njemu je bilo više mjesta za detaljnije opise i više pojedinosti.

U uvodnom dijelu kratko se opisuju prirodopis i povijest Medvednice, te mogućnosti prilaza. Vodič je lijepo ilustriran sa stotinjak fotografija i pet preglednih karata.

U glavnom dijelu vodiča opisani su planinarski objekti na Medvednici i pristupi s različitih strana. Tekst obiluje povijesnim podacima, opisima prirodnih pojava i raznih objekata.

Na kraju se nalazi mali telefonski imenik, popis planinarskih i ugostiteljskih objekata na Medvednici, popis markiranih planinarskih putova, popis autobusnih linija s redom vožnje vikendom, te adresar zagrebačkih planinarskih društava.

Od speleoloških pojava posebno se opisuju rudnici Zrinskih, područje Horvatovih stuba, Francuski rudnici, Veternica i Ponikve.

Mea Bombardelli

Dubrovkinja Antonija Cvjetović za diplomski rad izradila turistički prospekt špilja svoga kraja

Dubrovačka studentica Antonija Cvjetović diplomirala je proljetos (2001.) američki studij menadžmenta u Dubrovniku jednim od tri završna rada čija je tema poticanje turističkog valoriziranja špilja u Dubrovniku i dubrovačkom kraju. Poticaj je našla u jednom serijalu o speleološkim objektima dubrovačkog okružja koji je tijekom jeseni izlazio u lokalnom tjedniku "Dubrovački list".

Kao završni rad A. Cvjetović je izradila prospekt "Dubrovnik Cave World". Papir formata A4, savijen na trećine, sadrži opise i fotografije pet špilja: Šipuna, Karle, Močiljske, Špilje za Gromačkom vlakom i Vjetrenice. Na prospektu se nalazi i shematski zemljovid razmještaja špilja, kontakt adresa dubrovačkih speleologa (SO HPD "Dubrovnik"), te uputa o ponašanju u špiljama i što sa sobom ponijeti kad se ide u podzemlje.

Prospekt je, međutim, samo završni dio rada "Caves and Karst Reliefs in the Dubrovnik Region". Na četrdesetak stranica pisanih u cijelosti na engleskom jeziku, ne računajući iscrpan rječnik pojmova, autorica objašnjava metodologiju i rezultate rada te opća iskustva u izradi letka. Američki studij ACTM njeguje pristup prema kojem studenti trebaju proizvesti nešto što će drugima omogućiti lakše ostvarenje nove vrijednosti. U ovom slučaju letak potiče na uključivanje špilja u ukupnu turističku ponudu Dubrovnika.

Letak je sastavljen, prelomljen i tiskan na fakultetu u nakladi manjoj od deset primjeraka. Profesori (Gladys Winkworth i Jim Myers) bili su ugodno iznenađeni radom te su dali ocjenu "A", tj. peticu, a također su impresionirani i onim što nudi dubrovački kraj a da se za to uopće ne zna.

A. Cvjetović u objašnjenju iznosi tužnu činjenicu da niti jedna od tih špilja nije otvorena posjetiteljima, premda su četiri njih bile uređene za turističke posjete i imale su vodičke službe. Dapače, jedna od njih – Karle – prva je turistički uređena špilja u Hrvatskoj, 1914. Premda se nalazi u neposrednoj blizini gruške luke, dakle u urbaniziranom dijelu Dubrovnika, ona je već desetljećima zatvorena. Turistički dragulj Cavtat domaćin je turistički uređene špilje Šipun, također zatvorene za javnost. Poluuređena Močiljska špilja nalazi se nekoliko stotina metara od novoizgrađenog mosta na Rijeci dubrovačkoj. Vjetrenica u obližnjem Popovu polju (BiH) također je od rata zatvorena za posjete, a peta, Špilja za Gromačkom vlakom, nikada nije bila

uređena za turiste. Koliko je bogatstvo i važnost krša između mora i Popova polja dovoljno je podsjetiti da ga je Mirko Malez ocijenio najzanimljivijim dijelom Dinarskog krša, koji se u svjetskim razmjerima smatra tipskim primjerom krša.

No pored iznimnih prirodnih bogatstava špilja, povijest je namrijela toliko istraživanja i nalaza vezanih za ove špilje, da bi bilo krajnje vrijeme da se osmisle za kulturni, znanstveni i obrazovni turizam, koji je kudikamo prihvatljiviji od masovnog izletničkog turizma.

Ali, s čime se susrela Antonija Cvjetović, koja prije ovoga nije imala veze sa speleologijom?

Ona naglašava prirodne potencijale špilja, ali kaže da nemaju nikakvu namjenu. Primjećuje da mnogi domaći ljudi čak i ne znaju da te špilje postoje, da se nitko ne brine o njihovoj zaštiti i da, premda bi bile odličan marketinški dio turističke ponude, nisu skoro ni u jednom turističkom materijalu spomenute. Ocjenjuje da traže puno pažnje u zaštiti i nude velike mogućnosti razvoju turizma. Kaže da se morala koristiti podacima koje su drugi skupili, a svi su joj stigli iz Zagreba, jer je u gradskoj knjižnici u Dubrovniku vrlo siromašan izbor speleoloških knjiga. Ne postoji aktivan speleološki klub, a do nekih se špilja ne može doći ako ne poznajete posebne ljude u nekim selima koji će vam ih pokazati.

Eto sasvim iskrene i realne ocjene koliko je opća javnost izolirana od speleoloških bogatstava naših Dinarida. Nema sumnje da prvi korak treba poduzeti stručna javnost.

Ivo Lučić

Klaus Grewe: Licht am Ende des Tunnels - Planung und Trassierung im antiken Tunnelbau, Mainz am Rhein, Deutschland, 1998, tvrde korice, sa slikama u boji, 220 stranica formata A4, 299 slika (crteža i fotografija - uglavnom u boji).

U knjizi su obrađeni tuneli građeni u antikom doba (predrimsko i rimsko) na tlu Europe, sjeverne Afrike i Male Azije, koji su služili za dopremu pitke vode, odvodnjavanje poplavnih površina, gradnju cesta i ratne potrebe. Posebno su opisani trasiranje i gradnja tunela Eupalinosa na otoku Samosu u Grčkoj koncem 6. st. p. n. e, dugog oko 1,5 km, od čega je 1036 m građeno u jednom komadu (bez odušnika). Treba se diviti ondašnjim graditeljima koji su, danas bismo rekli, primitivnim instrumentima i alatima trasirali i kopali u podzemlju. Opisano je i crtežima prikazano mnogo drugih tunela, nekih vrlo sličnih našem antičkom tunelu Talijanovoj buži u Novalji na Pagu (autor nije znao za taj naš tunel). Svakome lko je proučavao umjetno podzemlje ova će knjiga razjasniti mnoge dileme, naročito oko trasiranja takvih podzemnih prostora.

PS. Autor ove knjige bio je prijavio referat o toj temi za Simpozij o umjetnom podzemlju u Starigrad-Paklenici 2000, ali nije mogao doći. Knjigu sam dobio na poklon za uzvrat što sam mu poslao svoj članak o našoj Talijanovoj buzi.

Vlado Božić

Zdenko Veljačić - Veki: 20 godina ATOM-a (1981-2001) u Zavidovićima, Zavidovići 2001, 154 stranice, polutvrde korice, sa slikama u boji.

Knjigu su poklonili SO-u gosti iz BiH na Skupu hrvatskih speleologa u Ozlju 23-25. studenog 2001. Omladinski naučnoistraživački klub ATOM osnovan je 25. prosinca 1981. u školskom centru "Prof. Rizah Odžekčić" u Zavidovićima, čiji su članovi istodobno bili, a i sada su, članovi Speleološke sekcije PD "Tajan" u Zavidovićima. Kako piše autor, "zlatno doba" Kluba bilo je od osnutka do rata, ali ni u ratu djelatnost nije prekidana, iako je tada iz Kluba izbjeglo u inozemstvo (najviše u Nizozemsku) dvadesetak članova sa svojim obiteljima. Zalaganjem baš tih članova iz inozemstva tiskana je ova knjiga. Rad Kluba nastavljen je i nakon rata, uključujući i suradnju s hrvatskim speleolozima. U knjizi su svoje priloge dali i hrvatski speleolozi (Tonči Rađa i Mladen Garašić), a posebna zahvala za suradnju upućena je pokojnom akademiku Mirku Malezu. Sudjelovanje članova ATOM-a na svim većim speleološkim skupovima u Hrvatskoj tijekom 2000. i 2001. kao i sudjelovanje hrvatskih speleologa na sličnim skupovima u BiH primjer je suradnje koja se nastavlja. Knjiga obiluje slikama i tekstovima mnogih članova Kluba, te statističkim podacima o radu. Ukratko, vrijedan povijesni dokument o speleologiji u BiH.

Vlado Božić

PERIODNE PUBLIKACIJE:

SPELEO'ZIN br.12, god.VII, prosinac 1999

Neven Bočić (SDK) opisuje istraživanje, te geološke, morfološke, klimatske, hidrološke i biološke karakteristike jame Olimp (-478 m + ?). Uz detaljni opis vertikala, skokova, dvorana i dr. priložen je nacrt na kojem čitatelj doslovno prstom može pratiti gdje se nalazi. Članak "Biospeleološka istraživanja sjevernog Velebita" koji pišu Roman Ozimec (Hrvatsko biospeleološko društvo HBD) i Hrvoje Cvitanović (SDK), daje pregled provedenih istraživanja, ekološke karakteristike istraženih objekata, pregled skupljenog materijala po speleološkim objektima, te taksonomski pregled materijala, i uz sve to diskusija kako bismo i mi smrtnici nešto shvatili. Ekspedicija "Speleoronjenje '99" trajala je od 5. do 22. kolovoza 1999. u Lici, a u njoj su sudjelovali Hrvati, Belgijanci i, u najvećem broju Francuzi, njih čak 13. O ekspediciji

piše Frank Vasseur iz Francuske koji je nabrojio sve objekte po lokacijama, te ih ukratko opisao. Željko Badovinac (Klub "Ekstrem" - Makarska) daje kratku povijest istraživanja jame Amfore i plan kako nastaviti istraživanje i napraviti topografski nacrt. Zanimljiv je članak o antičkim nalazima u Bubijskoj jami Zorana Čučkovića (SDK). Darko Bakšić (SO PDS "Velebit") opisuje posjet Stupinoj jami, a Roman Ozimec (HBD) ukratko izvještava sa 14. Svjetskog simpozija o biospeleologiji održanog u Makarskoj od 19. do 24. rujna 1999. U članku o Plavim špiljama na Bahamima dr. Stephanie Schwabe zanimljivo opisuje svoje dojmove u špiljama. Goran Gabrić (SO HPD "Mosor") piše o jubileju špilje Vranjače koja slavi 70 godina od kada je uređena i otvorena za posjetitelje. U rubrici "Vijesti", kao i u novinama, čitamo samo one koje nas zanimaju. Ukratko: Izvješće o radu društva "Pauk" za 1998. god (Nebojša Anić), Speleološki tečaj - Rupčić (Goran Gabrić), III. Speleološka škola SD "Karlovac" (Hrvoje Cvitanović), VIII. Speleološka škola SO HPD "Dubovac" (Damir Basara), Speleo-avanturistička ekspedicija HADOVACA po SAD-u (Marlon D. Živković), Šparožna i Crljenčeva jama uvrštene u spomenike prirode (Dalibor Reš), Novi članci s područja biospeleologije (Roman Ozimec), Novi nalazi čovječe ribice na području karlovačke županije (R. Ozimec), 100. obljetnica otkrića krapinskog pračovjeka (Dinko Stopić), Julijske i Apuanske Alpe (Ivan Glavaš), Novi dužinski rekord podzemnog ronjenja (Dinko Stopić). Za kraj Hrvoje Cvitanović daje popis jama u Hrvatskoj dubljih od 250 m, špilja dužih od 1000 m i popis najdubljih jama na svijetu.

SPELEO'ZIN br.13, god.VIII, kolovoz 2000

Frank Vasseur ponovno piše o ekspediciji "Speleoronjenje '99", ali ne tako sažeto kao prije, nego na 20 stranica, s nacrtima 14 objekata, opisom pristupa do objekta, opisom objekata, povješću, osobnim dojmom i zaključkom. Obradio je 24 objekta. Biospeleološko izvješće s ekspedicije "Speleoronjenje '99" napisali su Sanja Gottstein-Matočec i Roman Ozimec. Popisali su nalazišta s determiniranim taksonima i dali pregled skupljenog materijala. Vrlo je zanimljiv članak "Špilja Dolača kod Draščeg vrha" o povijesti istraživanja i današnjem istraživanju, uz koji je dodan nacrt, tako da čitatelj po opisu može pratiti kanale ukupne dužine 500 m. Glavni je kanal dugačak 298 m, što nije malo za špilju koja je na nekim dijelovima široka samo 20-25 cm. Napisao ga je Ilija Rašić iz SK "Samobor", kojemu zajedno s istraživačkom ekipom želimo da prođe i onaj "mali kanalić" na kraju. Donat Petricioli (SO PDS "Velebit") piše o crtanju u speleološkim objektima poplavljenim vodom i o potrebi primjene MPIV naprave. O meteorološkim elementima ulaznog dijela špilje Veternice piše Nenad Buzjak iz SD "Dinaridi"; opisuje metode i rezultate istraživanja te sve to komentira zaključkom. O projektu "Rio La Venta" piše Igor Jelinčić. Oni koji za ovaj projekt nisu čuli neka pročitaju članak i neće ostati ravnodušni, šteta što ne traje i traje... Ukratko o vijestima: Rad

Speleološke udruge Estavela u 1998. i 1999. god. (Dalibor Reš), Prva speleološka škola održana u Kastvu (Dalibor Reš), Speleološka grupa "Šišmiš" (Nenad Buzjak), Novija speleoronjenja u Hrvatskoj (Branko Jalžić), Simpozij "Čovjek i krš" u Velikoj Kladuši, 2-4. lipnja 2000 (Jasminko Mulaomerović), Nova "tisućica" na Kaninu - prva s talijanske strane (Ivan Glavaš), "...I u Toskani nova tisućica..." (Ivan Glavaš), 110 godina speleologije u Sloveniji (Peter Protić). Speleostatistiku je pripremio Hrvoje Cvitanović a sastoji se od popisa jama u Hrvatskoj dubljih od 250 m, špilja dužih od 1000 m, najdubljih jama i najduljih špilja na svijetu.

SPELEO'ZIN br.14, god IX, lipanj 2001

Nenad Bočić (SDK) u članku "Speleološka ekspedicija Olimp 2000" piše o istraživanju te jame, čija je sadašnja dubina 531 m, ali nije i konačna, jer postoji mogućnost za dalje. Spominje i druge istražene jame, a objavljuje i dva nacrt. Uz članak je priložen i novi veliki nacrt jame Olimp. Darko Bakšić (SO PDS "Velebit") i Branko Jalžić (SO HPD "Željezničar") pišu o jami Amfori. Iznose kronologiju istraživanja, morfologiju objekta, biospeleološka istraživanja, topografski nacrt prema kojem je jama duboka 437 m, ali to nije i konačna dubina, jer će se istraživanje nastaviti. Ekspedicija "Mune 2000" u organizaciji SU "Estavela" trajala je od 21. do 30. srpnja 2000, a obuhvatila je dio Čičarije. Opisan je tijek istraživanja u kojima je sudjelovalo 39 speleologa iz 6 različitih klubova, locirano 57 objekata i istraženo 47. Ovo je bila prva ekspedicija u organizaciji SU "Estavela", a opisao ju je Dalibor Reš. Nadamo se da će i druge ekspedicije biti uspješne. O speleološkom istraživanju NP Risnjak tijekom 1997. i 1998. god. piše ukratko Nenad Buzjak (SD "Dinaridi"); istraženo je 46 speleoloških objekata, a u planu je nastavak istraživanja. Domagoj Perlić (SDK) piše o špilji Frašće u kojoj je istraživanje trajalo od 6. do 16. ožujka 2000. Špilja je zanimljiva po brojnim pronađenim uloncima keramičkih posuda, te koštanom šilu i sličnim predmetima iz brončanog doba. Opisuje i pojedine dijelove špilje, a tu su i crteži pronađenih predmeta. Antonio Mihalić (SDK) pripremio je povijesni članak o britanskoj ekspediciji u jamu Balinku davne 1966. godine, iz kojeg se vidi kako se nekad istraživalo te dojmovi prvih istraživača, tj. dnevnik fotografa Stjepana Sabljarića. Nikola Nastav (SDK) ukratko piše o speleološkoj školi, instruktorima, polaznicima. To je zanimljivo iskustvo sa školskog izleta u jamu Balinku (-283 m), kada se nakon 18 sati boravka u jami odlučio dalje baviti speleologijom. Marina Tupčić piše o međunarodnom speleološkom skupu "Bora 2000" u Sistijanskom zaljevu u Italiji, na kojem je sudjelovalo desetak klubova iz Hrvatske. Vijesti: Rad SD "Karlovac" u 2000 godini (Neven Bočić), Aktivnost Speleološkog kluba "Had" u 1999. i 2000. god. (Ivan Glavaš), Godišnja skupština Hrvatskog biospeleološkog društva (Roman Ozimec), Jama kod Rašpora: ima još! (Ivan Glavaš), Jama Lovranski Lazici (Ivan

Glavaš), Nova istraživanja u sustavu Matešićeva špilja - Popovačka špilja (Hrvoje Cvitanović), Prvenstvo Hrvatske u speleološkoj orijentaciji (Goran Gabrić), Skup speleologa "Ozalj 2000" (Neven Bočić), Međunarodna radna grupa za kartiranje podzemnog biodiverziteta (Roman Ozimec), Novi svjetski dubinski rekord (Dinko Stopić). U vijestima su također predstavljene 4 nove knjige: Kamen i voda dr. Srečka Božičevića, Mrežnica biser hrvatskog krša dr. Zlatka Pepeonika, Speleološki turizam u Hrvatskoj Vlade Božića i knjiga Speleologija grupe autora. U speleostatistici je popis jama dubljih od 250 m i špilja dužih od 1000 m u Hrvatskoj te popis jama u svijetu dubljih od 1000 m, po kojem je naša Lukina jama na jedanaestom mjestu.

Martina Borovec

VELEBITEN br. 33, glasilo PDS "Velebit", i dalje s glavnim urednikom Darkom Štefancem, izašao je u svibnju 2000. Tema broja su zimski usponi i skijaški spustevi u sjevernoj stijeni Velikog Kozjaka koje su vrlo detaljno opisali D. Lacković i A. Stroj, dok je na koricama i zoran prikaz - na fotografiji V. Kozjaka ucrtni su i poimence navedeni svi smjerovi. N. Šoić zatim izvještava o planinarskoj školi održanoj u jesen 1999. D. Paar prepričava zanimljivu i poučnu speleološku priču pod nazivom Dolačina mamica ili - kako iskopati izlaz, o izletu u jamu na Žumberku čiji se ulaz otvorio nekoliko mjeseci prije, a za njihova boravka u njoj - ponovo zatvorio! Isti autor pruža i godišnje izvješće o radu SOV-a u 1999. g. B. Sučić prikazuje zbivanja na Seminaru o crtanju speleoloških objekata održanom na Malačkoj u veljači 2000. A. K. Sansević opisuje zanimljivosti vezane uz istraživanje jame Enigme na Velebitu. M. Čepelak predlaže Recept za sjećanje na planinsku livadu. F. Filipović opisuje izlet biciklima kroz Velebit i Gorski Kotar, a D. Paar posjet ponoru Bregi. L. Vrečar piše o proslavi 50. zlatnog rođendana PDS "Velebit" održanoj 27. 6. 2000. T. Barišić napisao je iscrpan edukativni članak o topografskom snimanju potopljenih dijelova speleoloških objekata (kojem slijedi nastavak!). A. K. Sansević opisuje doživljaje s planinarskog izleta po starim gradovima Ivanšćice. I. Baljić nas vodi kroz povijest Ratkovog skloništa na Samarskim stijenama koje navršava 48 godina. Za kraj još pjesma Vjekoslava Majera iz 1934. g. Postanimo sige uz prijevod na engleski jezik Marka Andreisa.

VELEBITEN br. 34, izašao je u rujnu 2000, i dalje pod istim vodstvom. T. Čaleta u članku "Nepal - putovanje ispod duge" opisuje svoj trekking kroz Khumbu regiju i uspon na Kala Pattar uz mnogo pojedinosti o Nepal. I. Vrnbjak donosi pak pregršt zanimljivosti o Ekvadoru. M. Lovrić opisuje svoj uspon na Gran Paradiso i Mt. Blanc u srpnju 2000. D. Bakšić i B. Jalžić dali su cjelovit prikaz istraživanja

jame Amfore na Biokovu u čijem su zadnjem istraživanju u listopadu 2000. g. sudjelovali speleolozi iz 6 društava, a doprli su do -437 m, što još uvijek nije kraj jame. U prilogu je i nacrt jame. D. Mesarić objašnjava porijeklo naziva Gameboskop, a M. Čepelak se pita: "Što nakon 50?". T. Barišić piše o Velebitenu kao ostvarenju jedne potrebe. A. Bakšić priča o avanturama kad se špijari upute na planinarske izlete. T. Barišić nastavlja svoj članak iz prošlog broja o topografskom snimanju potopljenih dijelova speleoloških objekata. Broj 34 završava člankom V. Hebara - Vlodeka: Smiješno - oblačno, te pjesmom Ene Vrbeke "Planina" napisane na Zavižanu 23. 7. 99.

VELEBITEN br.35, izašao u listopadu 2001. i dalje pod istim vodstvom. Damir Lacković opisuje skijaško-alpinističku ekspediciju 4 člana SO PDS "Velebit" u gorje Cordillera Blanca u Peruu tijekom ljeta 2000., a Ivan Posinjak dogodovštine prilikom obilaska Male i Velike Paklenice. Ana Sansević iznosi svoje dojmove s prvog susreta sa speleologijom, a Ana Čop izvještava s 31. Zagrebačke speleološke škole. Darko Bakšić daje pregled speleoloških istraživanja Markovog ponora u Lici tijekom 1999. i 2000., a Branko Jalžić pregled biospeleoloških opažanja na tim istraživanjima. Marijan Čepelak - Maligan iznosi svoja razmišljanja o klupi na kojoj se sjedi u prostorijama PDS "Velebit". Prvi tečaj speleološkog spašavanja GSS HPS-a, sa 16 polaznika iz Zagreba, Samobora, Karlovca, Zadra i Rijeke, održan tijekom ožujka - svibnja na sljemenskom tunelu, u špilji Veternici i Velebitaškoj jami na Medvednici te Markovom ponoru u Lici opisuje Darko Bakšić. Branko Šeparović iznosi svoja sjećanja s uspona na Mt. Logan u Kanadi 2001., a Josip Petričević svoje dojmove s "gitarijade" održane u "Velebitu" 13. lipnja 2001. Marijan Čepelak daje zadnja tri članka; u prvom razmišlja o planinarenju, u drugom o orijentacijskim takmičenjima, a u trećem daje pregled svih takmičenja na kojima su sudjelovali članovi PDS "Velebit". Kao i obično, na kraju biltena nalazi se pjesma, ovaj put od Josipa Petričevića "Hoću u jamu".

Vlasta Dečak i Vlado Božić

HRVATSKI PLANINAR, časopis Hrvatskog planinarskog saveza, Zagreb.

U 2000. godini:

Anonimus: Hrvatski planinarski savez u 1999. godini (speleologija), br. 1, str. 3-5
Anonimus: Državna odlikovanja planinarima, br. 1, str. 6
Damir Basara: VIII. speleološka škola SO HPD "Dubovac", br. 1, str. 24
Željko Poljak: "Speleološki turizam u Hrvatskoj", br. 2, str. 58

Đ. P. Zadarski speleolozi u akciji, br. 2, str. 58
Mirjana Ivasić: Prvi put pod zemljom, br. 3, str. 77-78
Željko Poljak: Polinezijski vulkani (Kilauea - najaktivniji vulkan na svijetu), br. 3, str. 80-83
Radovan Dobrić: Podzemno krštenje, br. 4, str. 108
Ivo Velić: Krš i kras - finale, br. 4, str. 121-122
Željko Poljak: Nove zablude dr. Ive Velića, br. 4, str. 122
Đuro Perica: Stoljeće zadarske speleologije, br. 6, str. 182
Ž.P: "Kamen i voda - Rock and water" dr. Srećka Božičevića, br. 6, str. 187
Ž.P: Pola stoljeća speleološkog odsjeka (HPD "Željezničar"), br. 6, str. 188
Mira Šincek: S patuljcima na Patuljkovoj stazi, br. 7-8, str. 201-202
Tomislav Čanić: Boljim putem na Dinaru, (crkva Sv. Ilije), br. 7-8, str. 234-235
Igor Jelinčić: Tri ljetne nedjeljne šetnje - u jamama tisućicama triju država, br. 9, str. 246-248
Hrvoje Malinar: Novi speleološki priručnik, br. 9, str. 265
Ž.P: Planinarstvo u tisku - Velebiten br. 33, br. 11-12, str. 343
Goran Gabrić: Prvenstvo Hrvatske u speleološkoj orijentaciji, br. 11-12, str. 344

U 2001. godini:

Darko Berljak: Hrvatski planinarski savez u 2000. godini - Speleologija, br. 1, str. 5
Vlatko Oštrić: S planinarskih šetnji prema Strahinjčici i Brezovici - Krapinski stari gradovi (špilja u starom gradu), br. 1, str. 14
Vlado Božić: Veternica zatvorena za javnost, br. 2, str. 59
Vlado Božić: Održan Skup speleologa Hrvatske, br. 2, str. 59-60
Vlado Božić: Masovni posjet jami Balinki, br. 3, str. 66-71
Krunoslav Milas: Na rubu legendi i priča (o Đuli i Đulinom ponoru), br. 5, str. 130-131
Srećko Božičević: In memoriam - Tomislav Jutrović (1939-2001), br. 5, str. 148-149
Vlado Božić: Poplava u Ogulinu, br. 5, str. 152-153
Ante Juras: Uspjela speleološka izložba, br. 5, str. 154
Vlado Božić: Izložba "Sige", br. 5, str. 155
Vlado Božić: Izložba "Opstanak ili nestanak", br. 5, str. 155
I. T. Marinov: Pet godina Dalmatinske speleološke koordinacije, br. 6, str. 182
I. T. Marinov: Seminar o opremanju jama, br. 6, str. 182
Alan Čaplar: Izašao novi broj "Speleologa", br. 6, str. 182
Milan Majnarić: Špilja Lokvarka - Goranska ljepotica, br. 7-8, str. 194-195
Vlado Božić: Veternica na 3. Međunarodnom sajmu minerala i fosila, br. 7-8, str. 234
Goran Gabrić: Speleološki tečaj na Korčuli, br. 9, str. 270

Alan Čaplar: Prvi speleološki vodič na njemačkom! - Vlado Božić: Schauhöhlen in Kroatien, br. 10, str. 297
 Vlado Božić: Na Velebitu otkrivena nova jama duboka 707 m, br. 10, str. 298
 Vlado Božić: Novo sklonište na Crnopcu i novi raj za speleologe, br. 10, str. 301-302
 Darko Bakšić: Hrvatska speleološka ekspedicija na Madagaskar, br. 11-12, str. 341-342
 Ana Bakšić: Strani speleolozi na Velebitu ove godine, br. 11-12, str. 342
 I. T. Marinov: 20. splitska speleološka škola, br. 11-12, str. 342
 Vlado Božić: Znanstveni skup "Velebit 2", u Senju, br. 11-12, str. 326
 Anica Jutrović: 110. obljetnica rođenja graditelja 500 stuba, br. 11-12, str. 346-347

EKOLOŠKI GLASNIK, Donja Lomnica

Srećko Božičević: Pogrešan vodič za neupućene 2, God. VII, 6/1999, za rujan, str. 30
 Ante Pelivan: Još jedna obmana dr. Srećka Božičevića čitateljima "Prirode", God. VII, 6/1999, za rujan, str. 31
 Ante Pelivan: Vlado Božić: Speleološki turizam u Hrvatskoj – Vodič po uređenim i pristupačnim špiljama i jamama, God. VII, 6/1999, za rujan, str. 39
 Željko Poljak: Vulkani svijeta – Špiljski grad u Kapadokiji, God. VII, 7/1999, za listopad, str. 6-7
 Vlado Božić: Postanak podzemnih oblika, God. VII, 7/1999, za listopad, str. 20-25
 Ante Pelivan: Neke posebnosti o životu šišmiša, God. VII, 7/1999, za listopad, str. 31
 Vlado Božić: Prirodne podzemne šupljine, God. VII, 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 13-18
 Marijana i Branimir Gušić: Kras ili krš, God. VII, br. 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 45-47
 Ratimir Kalmeta: Dva besmislena "smisla" u nazivima "krš u užem smislu" i "krš u širem smislu", God. VII, 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 48-53
 Željko Poljak: Zablude geologa Ive Velića, God. VII, 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 53-55
 Ivan Šugar: Neprijeporno o prijepornom, God. VII, 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 56-61
 Ante Pelivan: Neke napomene uz donesene članke, God. VII, 8-9/1999, za studeni-prosinac, str. 61
 Ivan Bach: O hrvatskom jeziku – O nazivima "kras" i "krš", God. VIII, 1-2/2000, za siječanj-veljaču, str. 29-30
 Vlado Božić: Zaštita špilja i jama, God. VIII, 1-2/2000, za siječanj-veljaču, str. 44-49
 Tatjana Bakran-Petricioli i Donat Petricioli: Život u moru – Zašto su spužve posebno zanimljive?, God. VIII, 1-2/2000, za siječanj-veljaču, str. 50-57
 Hrvoje Malinar: Da li je kras hrvatska riječ?, br. 3, ožujak 2001, str. 28-33
 Ivan Bach: Hoće li se Hrvatsko geološko društvo konačno odreći Gorjanovićevo "hibridnog naziva krš" i vratiti izbačeni znanstveni naziv "kras", br. 4, travanj 2001, str. 29-31

Neno Pešić: Priroda obilježja okoline sela Kokorići kraj Vrgorca i podzemne rijeke Betine, br. 6, lipanj 2001, str. 5-10

A. P.: Prirodne zanimljivosti i ljepote - Modra špilja na otoku Biševu, br. 7-8, srpanj/kolovoz 2001, str. 25

Nenad Pešić: Ekologija područja između Zavale i Svete Nedilje na Hvaru (špilja iznad Svete Nedilje i sredozemna medvjedica), br. 11, studeni 2001, str. 13-17

PRIRODA, časopis za popularizaciju prirodnih znanosti, Hrvatsko prirodoslovno društvo, Zagreb.

Nenad Buzjak: Nikola Vitov Gučetić (1549-1610), God. 90, br. 870, siječanj (1), 2000, str. 6-7

Anonimus: Jama Baredine – Nova Vas kraj Poreča, god. 90, br. 878, rujan (9), 2000, str. 24

Zlatko Pepeonik: Dr. sc. Srećko Božičević: Kamen i voda / Rock and Water, God. 90, br. 879, listopad (10), 2000, str. 37

Mirjana Kalafatić i Gorana Kovačević: Najnovija otkrića o evoluciji čovjeka, God. 90, br. 880, studeni (11), 2000, str. 6-9

S.Hodak: Vindijski neandertalac, God. 90, br. 880, studeni (11), 2000, str. 9

Uredništvo: Međunarodno i domaće priznanje mladoj znanstvenici (Danijeli Hamidović), God. 90, br. 880, prosinac (12), 2000, str. 42-43

Priznanja prigodom 90. obljetnice redovitog izlaženja (1911-2001) - Zlatko Pepeonik (Slika br.6) i Srećko Božičević (Slika br.10), God. 91, br. 882, br. 1/2001, na koricama

Anonimus: prof. dr. sc. Beatrica Đulić (Zagreb, 20. 05. 1924. – Zagreb, 13. 04. 2000.), God. 91, br. 883, br. 2/2001, str. 45

Antun Husinec: Kameni lukovi ravnjaka Colorado, God. 91, br. 991, br. 10/2001, str. 26-29

ŽELJEZNIČAR, list Hrvatskih željeznica, Zagreb

Helena Bunijevac: Tiskan vodič speleološkoga turizma u Hrvatskoj – autor Gredeljev umirovljenik Vlado Božić, travanj 2000, br. 654, str. 62

Boris Udijer: Speleološki odsjek HPD "Željezničar" Zagreb – veliki prinos razvoju speleologije u Hrvatskoj, svibanj 2000, br. 655, str. 66-67

TŽV – AKTUALNOSTI, List Tvornice željezničkih vozila "Gredelj", Zagreb

Helena Bunijevac: Svestranost i izvan profesije – Vlado Božić autor vodiča speleološkog turizma u Hrvatskoj, veljača 2000, br. 55, str. 4

EURO CITY, putna revija Hrvatskih željeznica, Zagreb

Vlado Božić: (Ne)otkrivena ljepota u zemljinoj utrobi, jesen 2000 (3/2000), str. 39-46

Vlado Božić: Špilja Veternica kraj Zagreba - Kolijevka duhovne kulture u starom kamenom dobu, zima 2000 (4/2000), str. 58-63

Vlado Božić: Speleološke zanimljivosti otoka Visa - mali otok s puno špilja, zima 2001 (4/2001), str. 18-25

Grgosova špilja u Samoborskom gorju, zima 2001 (4/2001), str. 52-53

OKOLIŠ, revija Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb

Ana Štrbenac: Sige, God. X, veljača 2000, br. 97, str. 15

Ana Štrbenac: Nova knjiga o speleološkom turizmu, God. X, br. 97, veljača 2000, str. 15-16

Tatjana Novaković: Dobitnici hrvatskih "Eko-oscar 2000" – Dobitnik priznanja Danijela Hamidović, dipl. ing. biol, God. X, listopad 2000, br. 98, str. 12

Anonimus: Hrvatska prirodna baština u kamenu, God. X, listopad 2000, br. 98, str. 18-19

Anonimus: Zaštita šišmiša, God. X, listopad 2000, br. 98, str. 26

Anonimus: Biospeleološki katastri, God. X, studeni 2000, br. 99, str. 16

Anonimus: Izložba – kamen koji govori, God. X, listopad 2000, br. 99, str. 31

Juraj Posarić: Oštećen svod Kostelčeve špilje, God. X, prosinac 2000, br. 100, str. 36 (zadnja)

Juraj Posarić: Plastika prijete – Đulin ponor u Ogulinu, God. X, br. 101, ožujak 2001, str. 1-2

Juraj Posarić: Poplava u Ogulinu, travanj 2001, br. 102, str. 2

Kazimir Miculinić: Minerali i fosili (špilja Veternica), svibanj 2001, br. 103, str. 33

Nives Farkaš-Topolnik: Osmišljavanje špilje Veternice, God. XI, br. 104, str. 21-22

Anonimus: Krška slikovnica - u najnovijoj knjizi "Kamen i voda" dr. Srečka Božičevića, God. XI, br. 104, str. 28

Anonimus: Šišmiši u Ministarstvu, listopad 2001, br. 108, str. 34

Dalia Matijević i Nino Orepić: Tehnika za očuvanje prirode - prospekt o krškim fenomenima (projekt "Krš i špilje"), prosinac 2001, br. 110, str. 23,

Anonimus: Plakati: "Krš - šta voda ima s tim?" i "Voda + kamen = krš", prosinac 2001, br. 110, str. 24-25

HRVATSKI ZEMLJOPIS, časopis za zemljopis i povijest, Samobor

Tomislav Đurić: Sicilija na razmeđu svjetova (Dionizijeva špilja), br. 46, veljača 2000, str. 43

Roman Ozimec: Podzemna fauna Hrvatske – tajni život hrvatskog podzemlja, br. 47, ožujak 2000, str. 52-53 s posebnim prilogom

Danijela Hamidović: Šišmiši – jedini sisavci koji lete, br. 49, svibanj 2000, str. 46-49

Roman Ozimec: Štipavci ili škorpioni, br. 51, listopad 2000

Roman Ozimec: Nova izdanja - Urednici Darko Bakšić, Damir Lacković i Ana Bakšić: Speleologija, br. 53, prosinac 2000, str. 13

Roman Ozimec: Nova izdanja – Vlado Božić: Speleološki turizam u Hrvatskoj, br. 53, prosinac 2000, str. 13

Nenad Buzjak: Risnjak, br. 53, prosinac 2000, str. 27-30

Tatjana Bakran Petricioli i Donat Petricioli: Otkriće u južnom Jadranu, br. 53, prosinac 2000, str. 32-35

Martin Glamuzina, Nikola Glamuzina i Tanja Vuica-Raguž: Delta Neretve – Jama u Predolcu, br. 53, prosinac 2000, str. 50

Anonimus: Nove vrste životinja otkrivene u Hrvatskoj, br. 54, veljača 2001, str. 10-11

Anonimus: Senzacija s Pelješca - Ilirsko svetište staro 8000 godina, br. 54, veljača 2001, str. 13

Roman Ozimec: Čovječja ribica ili proteus, br. 54, veljača 2001, str. 26-29 i posebni prilog

Ivor Karavanić: Pročitani jelovnik neandertalaca (iz špilje Vindije), br. 55, ožujak 2001, str. 21-23

Vedrana Simičević: Tajnoviti otok Cres - jama s ostacima medvjeda (jama Čampari), br. 57, svibanj 2001, poseban prilog

Srećko Božičević: Sv. Rok - treći proboj kroz Velebit, br. 57, svibanj 2001, str. 31-34

Nenad Buzjak: Špilje i jame Cresa, br. 57, svibanj 2001, str. 40-41

Tomislav Đurić: Papuk - stara slavonska gromada (špilja grofa Jankovića i Maksimova špilja), br. 59, listopad 2001, str. 25

Roman Ozimec: Lokvarka ide dalje, br. 60, studeni 2001, str. 8

NOVA AKROPOLA, Filozofija – Humanizam – Kultura, Zagreb.

Jorge Angel Linraga: Umjetnici obrtnici (špilja Altamira), br. 26, siječanj-ožujak 2001, str. 11-15

Joško Dvornik: Zmajeva špilja na otoku Braču, br. 26, siječanj-ožujak 2001, str. 54-57

Anonimus: Kalendar iz Lascauxa, br. 26, siječanj-ožujak 2001, str. 58

Anonimus: Moderni čovjek u Pleistocenu (špilja Lascaux), br. 26, siječanj-ožujak 2001, str. 58

NATURA CROATICA, časopis Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, Zagreb

Mladen Kučinić, Branko Jalžić, Dragan Pelić, 1998: *Xylocampa areola* (Esper, 1789), *Eurois occulta* (Linnaeus, 1758) AND *Euxoa decora* (Denis & Schiffermüller, 1775), New Elements In The Noctuid Fauna (Insecta: Lepidoptera: Noctuidae Of Croatia, Vol. 7, No 3, p. 213-226

Branko Jalžić, 1998: The Srygobiont Bivalve *Congeria Kusceri* Bole, 1962 (Bivalia, Dreissenidae) In Croatia, Vol. 7, No 4, p. 341-347

Achille Casale & Branko Jalžić, 1999: *Croatotrechus* (New Genus) *Tvrkovici* N.Sp., A New Species Of Eyeless Trechine Beetle From Gorski Kotar (Coleoptera, Carabidae, Trechini), Vol. 8, No 2, p. 137-145

Vesna Štamol, Branko Jalžić & Eduard Kletečki, 1999: A Contribution To Knowledge About The Distribution Of The Troglomorphic Snails Pholeoteris Euthrix Sturany, 1904 (Mollusca, Gastropoda), Vol. 8, No 4, p. 407-419

Achille Casale, Pier Mauro Giachino & Branko Jalžić, 2000: Croatodirus (Nov. Gen.) Bozicevici N.Sp., An Enigmatic New Leptodirine Beetle From Croatia (Coleoptera, Cholevidae), Vol. 9, No 2, p. 83-92

Mirjana Vrbek & Suzana Fiedler, 2000: The Ecological And Floristic Characteristic Of Ledena Jama Pit On Velebit Mountain – Croatia, Vol. 9, No 2, p. 115-131

Meyer-Rochow, V.B. & Liddle, A.R: Some ecological and ethological observations on *Hendea myersi cavernicola* (Chelicerata:Arachnida:Opiliones), a seeng troglomite, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 133-140

Hervant, F. Mathieu, J Durand, J.P: Circodian rhythmicity, respiration and behavior in hypogean and epigean salamanders, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 141-152

Slapnik, R: Activity and movements of *Zospeum isselianum* Pollonera 1886 (Gastropoda, Pulmonata, carychilidae) in a cave in the kamniške-savinjske Alps (Slovenia), Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 153-162

Arko-Pijevac, M., Benac, Č., Kovačić, M. & Kirinčić, M: A submarine cave at the Island of Krk (North Adriatic Sea), Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 163-184

Buzjak, S. & Vrbek, M: Speleobotanical research into three caves on the island of Rab (Croatia), Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 185-196

Matočec, N. & Ozimec, R: Observations on *Corodiceps riverae* (Hypocreales, Ascomycota) in Croatian caves, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 197-206

Pesce, G.L: The Zinzulusa cave: an endangered biodiversity "hot dog" of South Italy, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 207-212

Branko Jalžić: The first finding of a live stygobiont bivalve *Congerina* in the Lika region, Croatia, (Prvi nalaz živih primjeraka stigobiontnih školjkaša *Congerina* u području Like, Hrvatska), Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 213-220

Tvrčković, N., Holcer, D. & Jalžić, B: The Pond bat *Myotis dasycneme* in Croatia, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 221-228

Hamilton-Smith, E: Current Initiatives in the Protection of Karst Biodiversity, Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 229-242

Caoduro, G: New observations on the behaviour of *Italaphaenaps dimaici* Ghidini, 1964 (Coleoptera, Carabidae, Trechlinae), Vol. 10, September 30, 2001, No 3, p. 243-246

MATICA, časopis Hrvatske matice iseljenika, Zagreb

Ivo Lučić: Tajanstveni svijet Vjetrenice, studeni 2000, br. 11, str. 44-46

ZBORNIK DRUŠTVA ZA POVJESNICU KLANA, KLANA

Vlado Božić: Istraživanje ponora Gotovž 1959. godine, svezak 6, ožujak 2001, str. 331-355

CROATIA, putni časopis Croatia Airlinesa, Zagreb
Dane Pejnović: Špiljski park Grabovača - Perušić, proljeće 2001, str. 26-32

LIČKI PLANINAR, glasilo HPD "Visočica" iz Gospića, Budačka 24, 53 000 Gospić
Edo Hadžiselimović: Milkovića peć, br. 7, 2001, str. 17

Katarina Milković: Samograd, br. 8-9, 2001, str. 39-40

SPELEOBILTEN, glasilo Dalmatinske speleološke koordinacije, Split, br. 4, prosinac 2001, uredio SO HPD "Mosor", urednik Ivan Marinov, 24 stranice formata A5, meke korice s naslovnicom u boji.

Ivo Kvestić: SO "Dubrovnik" u 1999. godini; I. T. Marinov: SO "Mosor" u 1999. godini; I. T. Marinov: SO "Mosor" u 2000. godini; Rajna Gladović: SO "Kamenar" u 2000. godini; I. T. Marinov: Obilježavanje speleoloških obljetnica u Splitu; I. T. Marinov: Pet godina Dalmatinske speleološke koordinacije; Tarita Burica: Seminar o crtanju speleoloških objekata "Malačka 2001"; I. T. Marinov: 20. splitska speleološka škola; Goran Gabrić: Speleološki tečaj u Blatu na otoku Korčuli; I. T. Marinov: Splitske speleološke škole od 1988. do 2001. godine; I. T. Marinov: Seminar o opremanju jama; Milan Miljuš: Hrvatska speleološka ekspedicija "Madagaskar 2001"; Robert Pleško: Jamutina; I. T. Marinov: 2. prvenstvo Hrvatske u speleološkoj orijentaciji; Gordana Burica: Bojanje Umjetničke škole u Splitu; G. Gabrić: Dalmatinski speleolozi na otoku Žirju (i to je speleologija...!?!); Dalmatinski speleološki imenik (adresar speleoloških udruga), Bio-šaljiva nagradna križaljka i Foto-prilozi.

Vlado Božić

Speleologija na Internetu

U zadnje vrijeme Internetom se koristi sve više ljudi tako da je komunikacija e-mailom postala sasvim uobičajena kao i telefoniranje. Na Internetu postoje tisuće stranica posvećenih speleologiji i nekoliko news grupa. Međunarodne grupe su nažalost prepune netematskih poruka i reklama, ali je zato domaća grupa [hr.sci.speleol](http://pubwww.srce.hr/sci/speleol) i stranice HSS-a (<http://jagor.srce.hr/~mgarasic/>), ali te stranice nisu mijenjane već dulje vrijeme.

Istaknuo bih još i stranice SO Željezničar (<http://sirius.phy.hr/~muroic/zeljez.htm>), ali je i ta stranica dosta stara.

Za kraj bih još stavio nekoliko linkova na strane speleološke stranice:

International Union of Speleology
<http://rubens.its.unimelb.edu.au/~pgm/uis/>
Swiss Speleological Society <http://www.speleo.ch/>
Groupe Speleo Vulcain
<http://www.ens-lyon.fr/~fchambat/vulcain/>
Societe Speleologique genevoise
<http://www.hypogees.ch/>
Bat Conservation International <http://www.batcon.org/>
The Cavers Digest Home Page
<http://ditell.com/~cavers/>
The Canadian Cave and Karst
<http://www.cancaver.ca/>
Speleo Magazine <http://www.speleo.com/>
National caving association <http://www.nca.org.uk/>
Virtual Cave
<http://www.goodearthgraphics.com/virtcave.htm>

Dražen Kunović

Strane publikacije:

COLLECTIONS, Spéléologie, Alpinisme,
Explorations, Av. Firmin Lecharlier 79/5,
B - 1090 Bruxelles, Belgique

Vlado Božić: La spéléo en Croatie il y a un demi-siècle, mai 2000, No. 43, p. 3-6

Vlado Božić: La carte – Lukina jama, Velebit – Hrvatska, mai 2000, No. 43, p. 23

Anonimus: Croatie – Schéma de l'itinéraire (Plitvička jezera), mai 2000, No. 43, p. 27

Anonimus: Les cartes de visite – Nebojša Anić - Speleological society "Spider", mai 2000, No. 43, p. 30

Anonimus: Lukina jama (Croatie) - razglednica i tekst, br. 45, janvier 2001, naslovnica i str. 22

Anonimus (Vlado Božić): Oenophilie spéléologique d'Istria (Slovenie/Croatie) - Suho stolno vino Borgogna i Malvazija - špilja Baredine, br. 45, janvier 2001, str. 25

Mladen Garašić et Vlado Božić: Les télécartes de Croatie, No 46, mai 2001, p. 5-9

SUBTERANEA BELGICA, Maison des Arts,
Chaussée de Haecht 147, B 1030 Bruxelles, Belgique
Guy de Block: 3ieme Symposium International des Souterrains (Starigrad-Paklenica, Croatie), 15-18 septembre 2000, No. 48, decembre 2000, p. 35-36

BULLETIN ANNUEL DE LA SOCIETE SPÉLÉOLOGIQUE DE NAMUR,
Avenue H. Petrez 8, B 6220 Fleurus, Belgique
Roger Cossemyns, Andre Marie Dawagne et Jean-Francois Manil: Raport d'expédition Slovenie-Croatie 99, No special, Avril 2001, p. 25-36

SPELUNCA, 130 rue Saint-Maur, 75011 Paris, France

Anonimus: Manifestation annoncées: Rencontre ALCADI 2000, Zadar (Croatie), No. 77, 1e trimestre 2000, p. 54

D.Bakšić, B.Jalžić, B.Šmida, D.Lacković: Slovačka jama – "Gouffre slovaque" Croatie, No. 78, 2e trimestre 2000, p. 29-34

Ph. D: Lu pour vous – Frank Vasseur: "Speleoronjenje 1999", No. 78, 2e trimestre 2000, p. 47

Ph. D: Lu pour vous – Speleološki turizam u Hrvatskoj, par Vlado Božić, Zagreb 1999, No. 79, 3e trimestre 2000, p. 46-47

Frank Vasseur: Lu pour vous - Technique: Speleologija (Spéléologie), par le club universitaire "Velebit", Zagreb, 2000, No. 82, 2e trimestre 2001, p. 46

Ph. D: Lu pur vous - Etranger: Schauhöhlen in Kroatien par Vlado Božić (2001), 144 p, No. 83, 3e trimestre 2001, p. 53

SPELEOPHILATELY INTERNATIONAL, Jan Paul van der Pas, Vauwerhofweg 3, CB – 6333 Schimmert, Nederland

Anonimus: Cover – ALCADI 2000, Croatia, Zadar, 23-28. 05. 2000, December 2000, No 60, p. 12

Vlado Božić: Cover and story – 50 anniversary of caving Section of Croatian Mountaineering club "Željezničar" Zagreb, Croatia, December 2000, No 60, p. 11 and 14-15

Vlado Božić: The cancellation "45. Obilježnica HPD "Željezničar" – 120 godina planinarstva u Hrvatskoj", April 2001, No 61, p. 13

Vlado Božić: The cancellation of the 45th anniversary of the HPD "Željezničar", No. 61, April 2001, p. 13

MALAKOLOGISCHE ABHANDLUNGEN,
Staatliches Museum für Tierkunde Dresden,
Njemačka

Vesna Štamol, Adolf Riedl & Branko Jalžić, 1999: A contribution to the knowledge of Aegopis speleus A. J. Wagner, 1914 (Gastropoda: Stylommatophora: Zonitidae), Band 19, Nr. 21, Bl.233-242

NATURA BRESCIANA, Ann. Mus. Civ. Sc. Nat. Brescia, Italia

Achille Casale, Pier Mauro Giachino, Branko Jalžić & Dante Vailati, 1998: Reicheiina nuovi poco noti dell'area Mediterranea orientale (Coleoptera Carabidae Scaritinae), No 31 (1995), p. 87-103

VRUTAK, list Društva prijatelja starina "Hutovo",
Staro selo 18, Hutovo (BiH)

Ivo Lučić: Prirodne ljepote našeg kraja - Vjetrenica najzanimljivija špilja klasičnog krša, lipanj 2000, br. 3, str. 27

Ivo Lučić: prirodne ljepote našeg kraja (2) - Podzemni svijet brda, potoka i ponora, prosinac 2000, br. 4, str. 40-41

Zvonko Perić: Badanj pećina kod Borojevića, God. III, lipanj 2001, br. 5, str. 2-3

Ivica Karačić (snimci SO "Željezničar" Zagreb): Gradničko polje bi se moglo navodnjavati iz Gradnice, God. III, lipanj 2001, br. 5, str. 20-21

Ivo Lučić: Kako organizirati bogatstvo u carstvu krša (špilja Vjetrenica), God. III, lipanj 2001, br. 5, str. 24

Ivo Lučić: Prirodne ljepote - Vjetrenica (III) - Živine svake rase (snimak čovječje ribice Vlado Božić), God. III, lipanj 2001, br. 5, str. 62-63

Ivo Lučić: Prirodne ljepote Vjetrenice IV - Tamo gdje umiru leopardi, God. III, prosinac 2001, br. 6, str. 78

SPELEO BiH, bilten Saveza speleologa Bosne i Hercegovine, Stjepana Tomića 3, 71000 Sarajevo, urednik Jasminko Mulaomerović, 20 stranica formata A4, polutvrde korice s naslovnicom u boji

Iz sadržaja god. 5, br. 5, od 5. svibnja 2000: Adrese speleoloških udruga u BiH; Amil Habul: Speleološki kamp "Vranica 2000"; Antonia Fuksik: Nova istraživanja u pećini "Škaf"; Admir Bajraktarević: Razvoj speleologije u Zavidovićima 1981-1992; J. Mulaomerović: Simpozij "Čovjek i krš - Fojnica 2000"; Grupa Atomaca: Pjesma zavidovičkih speleologa sekcije "Atom"; najava speleoloških skupova u 2001. godini (kamp "Vranica 2001" i "Babrova 2001"); Ada Bajraktarević: Speleološki izlet na Bijambare; Anonimus: Anatomija gluposti (više novinskih članaka o otkriću jednog ćupa kod Zavidovića); J. Mulaomerović: Animiranje javnosti za priključenje BiH evropskom sporazumu o zaštiti šišmiša; pismo Chrisa Ilesa J. Mulaomeroviću (poziv na međunarodni kongres o umjetnom podzemlju u Liverpoolu u kolovozu 2002); A. Bajraktarević: Proteus u Dabarskoj pećini; Milo Jukić: Speleologija u Kreševu; Anonimus: prilog speleološkoj bibliografiji BiH (14 članaka Ive Lučića objavljenih u Dubrovačkom listu i Matici, od rujna do prosinca 2000); J. Mulaomerović: Aktivnost Speleološkog društva Speleo-Dodo - Sarajevo (1990-2000); Anonimus: Novi bilten (BH Speleo Kolekcionar); najava speleološkog skupa ALCADI 2002; Anonimus: Piva za speleologe; J. M. Skupljanje razglednica; Brian Levarne: Englezi u Bosni i Hercegovini (pokušaj jedne speleološke ekskurzije) i, na kraju, Amir Topčić: Speleologija u Gornjem Vakufu.

Iz sadržaja god. 6, br. 6, 2001: Adrese speleoloških organizacija u BiH; Admir Barjaktarević: Rezultati istraživanja na speleokampovima "Kladanj 2000" i "Kladanj 2001"; Damir Basara: Bosna, Velebit ...; Tonći Rađa: Skupljanje materijala za malakološka ispitivanja; J. M. Studij krasoslovja; J. M. Speleo-Dodo u 2001. godini; J. Mulaomerović: Kongres Međunarodne speleološke unije u Brazilu; Mersiha Sućeska: Orahovačka jama; J. M. Nove inicijative; Ivo Lučić: Tražeći Matulića; Amir Topčić: Speleologija u Gornjem Vakufu (II) - Stari rudnici; Anonimus: Bili smo na 2. susretu speleologa Hrvatske u Ozlju kod Karlovca.

BH SPELEO KOLEKCIONAR, bilten za poticanje kolekcionarstva među speleolozima, izdaje Speleološko društvo Speleo Dodo, ul. Branilaca Sarajeva 30, 71000 Sarajevo, urednik je Jasminko Mulaomerović

Br. od 7. marta 2001, 28 stranica formata A5, meke korice

Iz sadržaja: Nove marke i žigovi iz hrvatskog dijela BiH, najava novih maraka sa špiljskim motivom iz Republike Srpske, kartice radioamatera sa speleološkim motivima iz zemlje i inozemstva, tekst Gorana Dujakovića o markama Republike Srpske s motivom čovječje ribice, telefonske kartice, marke i FDC sa speleološkim motivima, najljepnica "Pivo za speleologe", kolekcionarski izvještaj iz Holandije.

Br. od 8. septembra 2001, 38 stranica formata A5, mekih korica.

Iz sadržaja: prigodne poštanske marke BiH (Mostar) na temu "voda", QSL karte - karte radio klubova bivše Jugoslavije (ima i iz Hrvatske) i drugih zemalja, telefonske kartice (iz Češke, Grčke, Austrije i Italije), prigodne dopisnice i greške na markama o vodopadu Plive u Jajcu, dva žiga s francuskom riječi baume = špilja, žigovi sa speleoloških skupova u BiH.

NAŠ KRŠ, Bilten Speleološkog društva "Bosanskohercegovački krš" Sarajevo, ul. Branilaca Sarajeva 30, 71 000 Sarajevo

Ivo Lučić: Decemmannus anophthalmus Vjetrenicae (Čoravo desetljeće Vjetrenice), God. XIX, br. 32, Sarajevo 1999, str. 91-92

Vlado Božić